

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาผลที่มีต่อการพัฒนาชุมชน เนื่องมาจากการรวมกลุ่มคืมชา – กาแฟ ยามคำคิ่น ของประชากรผู้ประกอบอาชีพมีรายได้ ในเขตเทศบาลตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช สามารถสรุปผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของการรวมกลุ่มคืมชา – กาแฟ ริมฟุตบาทวิถียามคำคิ่น ของประชากรผู้ประกอบอาชีพมีรายได้ ในเขตเทศบาลตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง
2. เพื่อศึกษาเงื่อนไขของการรวมกลุ่มที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพแห่งความเป็น พลเมืองและกระบวนการประชาสังคม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้คืมชา – กาแฟ ยามคำคิ่น ร้านค้า ริมฟุตบาทวิถี ในเขตเทศบาลตำบลปากแพรก โดยกำหนดให้เป็นผู้ประกอบอาชีพมีรายได้ จำนวน 71 คน
2. กลุ่มผู้มีบทบาทเกี่ยวข้อง
เป็นบุคคลที่เป็นที่รู้จักของประชากรในเขตเทศบาลตำบลปากแพรก จำนวน 10 คน โดยพิจารณาจากบทบาทและหน้าที่ทางการเมือง หน้าที่โดยตำแหน่งงานต่างๆ ที่สามารถให้ สัมภาษณ์จากภูมิปัญญา ความรู้ ทักษะวิสัย ในการวิเคราะห์ พิจารณาลักษณะและกิจกรรมกลุ่ม รูปแบบของกลุ่ม และผลที่มีต่อการพัฒนาชุมชน
3. กลุ่มผู้ประกอบการค้า
กลุ่มผู้ประกอบการค้า คือ ผู้จำหน่ายชา – กาแฟ ริมฟุตบาทวิถี ในเวลากลางคืน โดยพิจารณาคัดเลือกจากจำนวนประชากรที่ใช้บริการ จำนวน โต๊ะ เก้าอี้ และความนิยมของ กลุ่มประชากร จำนวน 5 ร้าน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi -

Structured Interview) โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์เป็น 3 ประเภท คือ

- 4.1 แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการค้าจำหน่ายชา – กาแฟ ในเวลากลางคืน
- 4.2 แบบสัมภาษณ์กลุ่มประชากร
- 4.3 แบบสัมภาษณ์ผู้มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในชุมชน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในเรื่องนี้เป็นการวิจัยแบบคุณภาพ ผู้ทำการวิจัยเลือกวิธีการสังเกตโดยตรง ซึ่งผู้วิจัยถือว่าตนเองมีส่วนร่วมในฐานะประชากรในท้องถิ่น อาศัยอยู่ในท้องถิ่นเป็นระยะเวลา 25 ปี และการสัมภาษณ์โดยอาศัยแบบสัมภาษณ์และการขอสัมภาษณ์โดยตรง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และการจดบันทึกและใช้การอัดเทปประกอบการสัมภาษณ์ในบางราย ผู้วิจัยได้จำแนกหมวดหมู่ของข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมาย ความสัมพันธ์ของข้อมูลกับปรากฏการณ์ทางสังคม ลักษณะของกลุ่ม เมืองไขหรือวัตถุประสงค์ที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่ม การจัดโครงสร้างกลุ่ม แนวความคิดในการพัฒนาศักยภาพของสมาชิก ทั้งในเรื่องของตนเองและกิจกรรมของกลุ่มที่ปรากฏต่อชุมชน ผลจากกลุ่มต่อการมีส่วนพัฒนาชุมชนอันหมายถึง เทศบาลตำบลปากแพรง และหรือชุมชนใกล้เคียง โดยใช้แนวคิดทฤษฎีว่าด้วยกลุ่มในรูปแบบต่างๆ ทฤษฎีความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะแห่งความเป็นพลเมือง กระบวนการประชาสังคม และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาผลที่มีต่อการพัฒนาชุมชน เนื่องมาจากการรวมกลุ่ม คีมา – กาแฟ ยามค่ำคืนของประชากรผู้ประกอบการอาชีพมีรายได้ ในเขตเทศบาลตำบลปากแพรง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มมีโครงสร้างมีความสัมพันธ์ สมาชิกมีหน้าที่และบทบาทของสมาชิกกลุ่ม ในการดำเนินการจัดกิจกรรมของกลุ่มที่ชัดเจน

2. กลุ่มมีเงื่อนไขของการรวมกลุ่ม มีค่านิยมทั้งในลักษณะก่อนการรวมกลุ่ม หรือ ภายหลังการรวมกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม

3. กลุ่มมีพลัง มีศักยภาพ ในการพัฒนาคุณลักษณะแห่งความเป็นพลเมืองของ สมาชิกคุณลักษณะดังกล่าวเป็นพื้นฐานที่สำคัญของประชาสังคม

4. กลุ่มมีบทบาทและส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มในการช่วยเหลือ พัฒนา แก้ไข ปัญหาสังคมในท้องถิ่นทางด้านเศรษฐกิจ การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตลอดจนกระบวนการมีส่วนร่วมในการปกครองที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาผลที่มีต่อการพัฒนาชุมชน อันเนื่องมาจากการรวมกลุ่มคัมชา - กาแฟ ยามคำคืนของประชากรผู้ประกอบอาชีพมีรายได้ ในเขตเทศบาล ตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. ลักษณะและโครงสร้างของการรวมกลุ่ม

การรวมกลุ่มคัมชา - กาแฟ ยามคำคืนของประชากรผู้ประกอบอาชีพมีรายได้ ในเขตเทศบาลตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นปรากฏการณ์ทางสังคม โดยเกิดจากพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อันเนื่องมาจากการเคยเป็นนักเรียนร่วมสถาบันเดียวกัน การปฏิบัติงานในหน่วยงานเดียวกัน การประกอบธุรกิจร่วมกัน และมีความผูกพันในฐานะคนในชุมชนเดียวกัน การรวมกลุ่มเป็นลักษณะของกลุ่มแบบอรูปนัย (Informal Group) อันหมายถึงกลุ่มเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นไปในลักษณะสมัครใจ ความสัมพันธ์ของสมาชิกประกอบด้วยสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยกัน การรวมกลุ่มมีความสนใจ มีเป้าหมายร่วมกัน

ฮอว์ทอร์น และฮันท์เซ็นต์เตอร์ (Howthome , Paul B. and Hunt Center L.1964) กล่าวว่า กลุ่มอรูปนัยจะอยู่คู่ไปกับกลุ่มรูปนัย หรือเมื่อใดกลุ่มรูปนัยเริ่มดำเนินการกลุ่มอรูปนัย ก็จะถือกำเนิดเกิดขึ้นควบคู่กันไป เช่น กลุ่มของพนักงานบริษัทปูนซีเมนต์ไทยจำกัด กลุ่มพนักงานครูเทศบาลตำบลปากแพรก หรือกลุ่มอรูปนัยนั้นเป็นแนวทางที่ทำให้เกิดกลุ่มรูปนัย เช่น กลุ่ม ชมรมลีลาศ และกลุ่มนักกีฬาแบดมินตัน เพราะจากการรวมตัวของผู้ที่สนใจรักการออกกำลังกาย ร่วมกันสังสรรค์ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็น พัฒนารูปแบบ จากกลุ่มคัมชา - กาแฟ เป็นชมรมกีฬาลีลาศอำเภอทุ่งสง ชมรมกีฬาแบดมินตันอำเภอทุ่งสง และในขณะที่เดียวกันกลุ่มหมู่บ้านถาวรก็รวมตัวจัดตั้งเป็นกลุ่มประชากรหมู่บ้านถาวร มีการคัดเลือก

ประธาน ผู้บริหารงานในฝ่ายต่างๆ จัดกิจกรรมพิเศษให้กับสมาชิกในหมู่บ้าน เกิดภาพของกลุ่ม
 ในรูปของชมรม หรือชื่อกลุ่มต่างๆ ที่สมาชิกตั้งขึ้นมาอย่างชัดเจน หรือหากจะแบ่งกลุ่มบุคคล
 ทั่วไปออกตามลักษณะกลุ่มของ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542 : 6-7) ได้แบ่งกลุ่มของบุคคลทั่วไป
 ในสังคมออกเป็น 3 ลักษณะ คือ กลุ่มบุคคลทั่วไป (Aggregate) , กลุ่มบุคคลจำแนกประเภท
 ทางสังคม (Social Category) และกลุ่มบุคคลทางสังคม (Social Group) กลุ่มประชากรที่รวมกลุ่ม
 ต่มีชา - กาแฟ ยามค่ำคืน ก็สามารถจัดเป็นกลุ่มในลักษณะกลุ่มบุคคลทางสังคมเพราะ สมาชิกมี
 ปฏิสัมพันธ์ต่อกันโดยแนวปฏิบัติที่เป็นข้อตกลงร่วมกัน มีบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม
 และมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน ถ้าจะจำแนกกลุ่มตามภาระหน้าที่ ซึ่ง วนิตา เสนิเศรษฐและ
 ชอบ อินทร์ประเสริฐกุล (2530 : 19-20) ได้แบ่งประเภทของกลุ่มตามภาระงานเป็น 3 ประเภท
 คือ กลุ่มหน้าที่ กลุ่มงานหรือกลุ่มโครงสร้าง และกลุ่มผลประโยชน์หรือมิตรภาพ กลุ่มประชากร
 ที่ผู้ทำการวิจัยก็สามารถจัดลงในกลุ่มผลประโยชน์หรือมิตรภาพ โดยถือว่าเป็นกลุ่มที่เกิดขึ้น
 อย่างไม่เป็นทางการ มีความเชื่อหรือวัตถุประสงค์ร่วมกันความสัมพันธ์ของสมาชิกไม่มีกฎเกณฑ์
 ที่แน่นอน และถ้าจะจำแนกกลุ่มตามบทบาทหน้าที่ ซึ่ง ชาญ รัชฎิตยากุล (2520 : 135) ได้จำแนก
 กลุ่มตามลักษณะบทบาทหน้าที่เป็น 3 ประเภท คือ กลุ่มปฏิบัติงาน กลุ่มพัฒนา และกลุ่ม
 มิตรภาพ กลุ่มตี่มีชา - กาแฟ ยามค่ำคืน จะเป็นไปลักษณะกลุ่มพัฒนาผสมผสานกับกลุ่ม
 มิตรภาพ เพราะนอกจากความเป็นมิตรภาพในการที่กลุ่มมารวมกันเพื่อความสนุกสนาน
 ความรื่นเริงแล้ว กลุ่มยังมีการพัฒนาคุณภาพของสมาชิกกลุ่มในด้านต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ที่กลุ่ม
 ตั้งไว้ มีผลประโยชน์ร่วมกัน และผลประโยชน์ของกลุ่มยังส่งผลไปยังการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
 ในรูปแบบต่างๆ

2. เนื้อหาหรือหน้าที่ของกลุ่ม

ในการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์และโครงสร้างของการรวมกลุ่ม
 ของสมาชิกก่อให้เกิดหน้าที่ของกลุ่ม โดยสมาชิกของกลุ่มอาจจะไม่พิจารณาถึงสิ่งเหล่านี้ ซึ่งหน้าที่
 หมายถึง งานหรือสิ่งที่ต้องกระทำหรือปฏิบัติเป็นเวลาต่อเนื่อง ชายน์ (Sehein, Edgar H. 1980 :
 87 - 89) แบ่งหน้าที่ของกลุ่มออกเป็น 3 ลักษณะ คือ หน้าที่ทางการ หน้าที่ทางจิตวิทยา และ
 หน้าที่ผสม ลินดา จีเวล และโอเซฟ ไรส์ (Jewell Linda and Reitz Joseph 1961 : 306 - 308)
 ได้บ่งบอกถึงหน้าที่ทางจิตวิทยาที่บุคคลเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม คือ เพื่อแสวงหาความมั่นคง
 (Security) เพื่อเป็นทางออกของความต้องการในการเป็นพวกพ้อง (Affiliative needs) เพื่อที่จะ
 ได้รับการยกย่อง (Esteem) เพื่อที่จะเพิ่มพูนความรู้สึกของการมีอำนาจ (Power) และเพื่อทำใ้
 เป้าหมายบรรลุผล (Goal) กลุ่มผู้ตี่มีชา - กาแฟ ยามค่ำคืน ในเขตเทศบาลตำบลปากแพรก อำเภอ

ทุ่งสง มีหน้าที่ทางจิตวิทยาดังกล่าวอย่างชัดเจนโดยกลุ่มที่มีหน้าที่แสวงหาความมั่นคง คือ กลุ่มพนักงานบริษัทปูนซีเมนต์แสวงหาความมั่นคงในด้านการประกอบอาชีพ พัฒนาคุณภาพ การเรียนรู้ การแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานจากพฤติกรรมกลุ่ม กลุ่มพนักงานครูเทศบาล แสวงหาความมั่นคงในเรื่องของเศรษฐกิจ การหาอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มพูนรายได้ของครอบครัวให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสุขสบาย กลุ่มที่มีหน้าที่ทางจิตวิทยาเพื่อเป็นทางออกของความตึงเครียดในการเป็นพวกพ้องอย่างชัดเจนคือกลุ่มของ นายสกล โอฐวารี ซึ่งเป็นกลุ่มที่รวมตัวกันเพื่อวิพากษ์วิจารณ์การบริหารงานของการปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วนขอเทศบาล ตำบล และค่อนข้างชัดเจนในผลจากการวิเคราะห์ หรือการสรุปผลกิจกรรมการเมืองท้องถิ่นมีบทบาทและเป็นบรรทัดฐานในการนำเสนอแนวปฏิบัติ ความคิด หรือการแสดงวิสัยทัศน์ โดยการถ่ายโอนผ่านสมาชิกกลุ่มสู่ชุมชน ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยเป็นบุคคลในท้องถิ่นและได้ทำการสัมภาษณ์ร่วมดื่มชา - กาแฟ ก็สามารถมองเห็นบทบาทสำคัญอันเปรียบเสมือนศักยภาพของกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาการเมืองอย่างชัดเจน กลุ่มที่มีหน้าที่ทางจิตวิทยา เพื่อให้ได้รับการยกย่องอย่างชัดเจน คือ กลุ่มกีฬาเสกสัสมันท์ และกลุ่มนักกีฬาแบดมินตัน การรวมตัวของกลุ่มนอกจากจะพัฒนาคุณภาพด้านการออกกำลังกายโดยการเสกสัสมันท์และฝึกซ้อมกีฬาแบดมินตันแล้ว กลุ่มยังส่งสมาชิกกลุ่มเข้าร่วมการแข่งขัน หรือสนับสนุนส่งเสริมชักนำบุตรหลานของสมาชิกเข้าฝึกซ้อม ร่วมแข่งขัน ตลอดจนคัดสรรเยาวชนที่มีความสามารถในกีฬาประเภทดังกล่าวจนประสบความสำเร็จ ในส่วนหนึ่ง ได้รับการยกย่องชมเชยจากบุคคลในท้องถิ่นอยู่เป็นประจำ และผลที่ติดตามมาก็คือหน้าที่ของกลุ่มจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้สึกของความเชื่อถือของบุคคลในท้องถิ่น สนับสนุนในกิจกรรมและส่งเสริมให้บุตรหลานเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อแสวงหาความสำเร็จด้านกีฬาต่อไปในอนาคต ส่วนกลุ่มที่มีหน้าที่ทางจิตวิทยา เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กลุ่มตั้งเอาไว้ ก็จะเป็นกลุ่มของ คุณเชวง จินวรรณ กลุ่มหมู่บ้านถาวร และกลุ่มของห้องอาหารแสงไทย โดยกลุ่มดังกล่าวได้ตั้งเป้าหมายของความมุ่งมั่นในเรื่องของศาสนา โดยสามารถจัดการทอดกฐินประจำปี ทอดผ้าป่า นำเงินสร้างพระพุทธรูป หรือการจัดกิจกรรมสำคัญทางศาสนาของกลุ่ม คุณเชวง การจัดงานวันเด็ก วันสงกรานต์ให้กับสมาชิกหมู่บ้านของกลุ่มหมู่บ้านถาวร และการแสดงหน้าที่ทางจิตวิทยา ในด้านของความผูกพัน รับผิดชอบหรือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อย่างชัดเจนของกลุ่มห้องอาหารแสงไทย และนอกจากนี้หากจะสรุปผลหน้าที่ของกลุ่มดื่มชา - กาแฟ ตามแนวคิดของ ชายน์ (Schein , Edgar H.1980 : 87 - 89) ยังสามารถสรุปได้ว่าเป็นแนวคิดขณะหน้าที่แบบผสม เพราะกลุ่มจะนำหน้าที่ทั้งเป็นหน้าที่ทางการและไม่เป็นทางการในเวลาเดียวกัน กลุ่มสามารถจะตอบสนองความต้องการขององค์กร เช่น กระบวนการแก้ปัญหา การปฏิบัติงานของกลุ่มพนักงานบริษัทปูนซีเมนต์ไทย หรือกลุ่มพนักงานครูเทศบาล และ

ในขณะที่เดียวกันกลุ่มก็สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิก เช่น กลุ่มของคุณเชวง จินวรรณ ในเรื่องของศาสนา กลุ่มก็พาลิสาศสัมพันธ์ ในเรื่องของการพัฒนาคุณภาพการลีลาศของสมาชิก หรือสนับสนุนส่งเสริมเพื่อให้กีฬาลีลาศพัฒนาเป็นที่นิยมของคนในท้องถิ่น

ด้วยหน้าที่ทางด้านจิตวิทยาของกลุ่มผู้ดื่มชา - กาแฟ ขามคำคีน และหน้าที่ผสมผสานทั้งที่เป็นรูปแบบหรือไม่เป็นรูปแบบ จะก่อให้เกิดความสามัคคี ความผูกพันธ์ อันเป็นแรงผลักดันที่สำคัญ ที่จะช่วยทำให้เป้าหมายของกลุ่มบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพเป็นภาพลักษณ์ของกลุ่มที่ปรากฏต่อบุคคลในชุมชนได้อย่างชัดเจน

3. ตักยภาพแห่งความเป็นพลเมืองและพื้นฐานของประชาสังคม

สุรวุฒิ ปัดไธสง (2542 : 102) กล่าวถึงลักษณะ 3 ประการของคุณลักษณะแห่งความเป็นพลเมือง ความรู้ ค่านิยม และการมีส่วนร่วมในเรื่องของสถาบันทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวจะส่งผลให้เป็นพลเมืองที่ดี โดยบุคคลในสังคมจะต้องมีการเรียนรู้ รู้จักแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของตน สมาชิกของกลุ่มผู้ร่วมดื่มชา - กาแฟ ขามคำคีน จัดได้ว่าเป็นประชากรของท้องถิ่นที่มีคุณลักษณะแบ่งความเป็นพลเมือง โดยโครงสร้าง เงื่อนไข และหน้าที่ของกลุ่ม จากการวิเคราะห์และสรุปผลทำให้สัมพันธภาพของประชากร และผู้มีบทบาทที่เกี่ยวข้อง จะเห็นว่าสมาชิกและกลุ่มมีความรู้ ค่านิยม และมีส่วนร่วมต่อการเมืองสังคมและวัฒนธรรมโดยภาพลักษณ์ของการแสดงออกด้านการเมือง กลุ่มของนายสกล โอธวารี จะมีแนวคิด การปรึกษา การหยิบยกเอาปัญหาการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นที่เป็นเรื่องใกล้ตัวและก็ควรสนใจมาวิเคราะห์ห่อภิปราย แสดงเหตุผลหรือสรุปแนวทางการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหายุ่งยากหลังจากกลุ่มแยกตัวกลับเข้าสู่บทบาทหน้าที่ทางสังคม ในด้านการปฏิบัติงานหรืออาชีพของแต่ละบุคคล สมาชิกกลุ่มก็สามารถทำแนวทาง ข้อตกลง หรือกระบวนการในการมีส่วนร่วมแก้ปัญหา ในเรื่องของท้องถิ่นด้านการเมืองผู้ร่วมงานอื่นๆ จากสมาชิกกลุ่มจำนวน 8 คน กระจายความคิดสู่บุคคลผู้ร่วมงานอีกหลายคนและยังส่งผลกระจายแนวความคิดไปสู่สมาชิกในเขตเทศบาลตำบลปากแพรก ซึ่งถือว่ากลุ่มมีบทบาทหน้าที่ ประสิทธิภาพของกลุ่มมีผลชัดเจน ในคุณลักษณะแห่งความเป็นพลเมืองที่จะมีส่วนร่วมในการเป็นประชาสังคม นอกจากนี้ในกลุ่มของสมาชิกหมู่บ้านดาวร สมาชิกกลุ่มส่วนหนึ่งที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านและสมาชิก อบต.ชะมาย การรวมกลุ่มเพื่อปรึกษาหารือแนวทางในการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหาหรือการนำเสนอแนวความคิดในการปฏิบัติงาน แสดงความรับผิดชอบ ต่อสิ่งที่ประชาชนนำเสนอ สิ่งเหล่านี้ถือได้ว่ากลุ่มมีความสามารถในการจัดการ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกลุ่มส่งผลไปในการสร้างกระบวนการประชาสังคมได้อย่างชัดเจน

4. การช่วยเหลือพัฒนาแก้ไขปัญหาดังคมในท้องถิ่น

องค์การสหประชาชาติได้ให้ความหมายของการพัฒนาชุมชนไว้เป็นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 1955 ว่าเป็นกระบวนการสร้างความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ชุมชนด้วยการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและการพึ่งตัวเองอย่างแท้จริง โดยความคิดริเริ่มของประชาชนในชุมชน (สนธยา พลศรี. 2545 : 48 อ้างอิงจาก UN. Bureau of Social Affairs 1955 : 6) และหากจะมองหรือสรุปว่ากระบวนการพัฒนาคนและกลุ่มคนในชุมชนให้มีศักยภาพเพียงพอร่วมมือกันปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน โดยมีโครงการหรือวัตถุประสงค์และเป็นการใช้พลังของชุมชนจากการสนับสนุนของสมาชิกชุมชนหรือการสนับสนุนจากทางการเป็นการพัฒนาชุมชนกลุ่มประชากรผู้ด้อยค่า - กาแฟ ก็จัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของประชากรที่มีความสามารถ มีพลังในการพัฒนาชุมชนเป็นอย่างดี

จากสรุปผลในการพัฒนาชุมชนของประชากรผู้ด้อยค่า - กาแฟ ริมฟุตบาทวิถียามค่ำคืนสามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. ผลในการพัฒนาศักยภาพแห่งตนของสมาชิก ซึ่งเกิดจากการรู้จักหน้าที่ภายในกลุ่มความรับผิดชอบกิจกรรมหรืองานที่ได้รับมอบหมายการเรียนรู้การถ่ายโอนหรือรับประสบการณ์ ความคิด วิสัยทัศน์ ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ การรู้จักเสียสละ และการรู้จักหน้าที่แห่งความเป็นพลเมืองที่ดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานที่ทำให้สมาชิกมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลในการพัฒนาชุมชน ในด้านต่างๆ ของกลุ่ม ซึ่งเกิดจากวัตถุประสงค์ที่กลุ่มได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ ซึ่งสามารถแยกเป็นการพัฒนาหรือการมีส่วนร่วมพัฒนาสังคม ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1 การพัฒนาชุมชนด้านการศึกษา วิเคราะห์จากการที่สมาชิกกลุ่มได้เสียสละทรัพย์เงินทอง ปัญญา ความคิด เข้าร่วมกิจกรรมในการจัดการศึกษาของชุมชนในรูปแบบของคณะกรรมการที่ปรึกษาของสถานศึกษา ชมรมที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา หรือการจัดการอบรมให้ความรู้ต่อเยาวชนภายในท้องถิ่น (ภาคผนวก ข)

2.2 การพัฒนาชุมชนด้านศาสนา จากบทบาทของการดำรงตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีเป็นผู้สืบทอด จรรโลงพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรม โดยการจัดทอดผ้าป่าทอดกฐิน เพื่อหาเงินทำนุบำรุงศาสนา สร้างสังฆาวัดที่สำคัญทางศาสนา เช่น ศาลาที่พัก พระประธาน หรือซ่อมแซมโบสถ์ ศาลาที่ชำรุด ทนุโครมให้อยู่ในสภาพที่ดีเพื่อใช้ประกอบศาสนกิจ เป็นศาสนพิธีที่สำคัญอันเป็นการขัดเกลากจิตใจให้มีความรัก ความสามัคคี รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นผลในการพัฒนาจิตใจ ซึ่งจะส่งผลให้ประชากรมีพื้นฐานที่ดีในการร่วมมือพัฒนาชุมชนอย่างมีคุณภาพต่อไป (ภาคผนวก ข)

2.3 การพัฒนาชุมชนด้านวัฒนธรรม บทบาทและหน้าที่ของกลุ่ม หากจะมองว่าเป็นปรากฏการณ์ใหม่ทางสังคมในแง่หนึ่งก็ต้องเรียกว่า “ใหม่” แต่ถ้าศึกษารูปแบบของการรวมกลุ่มในสังคมไทย ตามประวัติศาสตร์ “กลุ่ม” เป็นภาพลักษณ์ของสังคมไทยของความเป็นไทยมาช้านาน วิถีชีวิตของคนไทยในสมัยก่อนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม คนไทยมีกระบวนการเหล่านี้ชัดเจน การรวมกลุ่มลงแขก เกี่ยวข้าว การรวมกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น งานมงคลสมรส งานบวช งานบำเพ็ญกุศลทางศาสนา เนื่องในโอกาสขึ้นปีใหม่ การบำเพ็ญกุศลสวดพระอภิธรรมในงานศพ งานสำคัญทางประเพณีของภาคต่างๆ ในวันสำคัญทางพุทธศาสนา อันเป็นการรวมกลุ่มของคนไทยที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาอย่างสม่ำเสมอ นับได้ว่าสังคมไทยมีการสร้างกระบวนการกลุ่มมาช้านานและต่อเนื่องจนถึงถือว่าเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของสังคมไทย กระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงของสมาชิกกลุ่ม การถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ การมีส่วนร่วมแก้ปัญหา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นสิ่งที่มีคุณค่ายิ่งของการพัฒนาชุมชน ดังเช่นการรวมกลุ่มคัมข่า - กาแฟ ของประชากรผู้ประกอบอาชีพมีรายได้ ในการทำวิจัย จึงถือได้ว่าเป็นการรักษาวัฒนธรรมความสัมพันธ์ ความเป็นอยู่ของชุมชนให้คงอยู่

นอกจากนี้กลุ่มประชากรที่ทำการวิจัย ยังสามารถอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมด้านการแต่งกายได้อย่างชัดเจน โดยจะเห็นได้จากกลุ่มของห้องอาหารแสงไทย ที่แสดงศักยภาพของกลุ่มด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยได้เป็นอย่างดี และยังส่งเสริมสนับสนุนผ้าพื้นเมืองของไทย ทำให้ประชากรในท้องถิ่นถือเป็นแบบอย่าง หันมาสนใจแต่งกายด้วยผ้าไทยในวันสำคัญหรือประยุกต์ให้เข้ากับความเป็นของแต่ละบุคคลในแต่ละอาชีพหรือกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม

2.4 การพัฒนาชุมชนด้านการกีฬา บทบาทของกลุ่มประชากรในการพัฒนา ด้านการกีฬา แม้ว่าจะเป็นเพียงกลุ่มที่ไม่ยิ่งใหญ่ หรือมีศักยภาพในการพัฒนาด้านการกีฬาของชุมชนที่ชัดเจน แต่กลุ่มก็เป็นภาพของชุมชนที่สำคัญ ทำให้ประชาชนภายนอกกลุ่มมองเห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย สมาชิกกลุ่มนอกจากจะพัฒนาสุขภาพทางกายของตนเองแล้วยังถือได้ว่าได้พัฒนาทางใจควบคู่กันไป การรณรงค์ส่งเสริมให้บุตรหลานของสมาชิกกลุ่มหรือเยาวชนที่สนใจเข้าร่วมออกกำลังกายตามวัตถุประสงค์ที่กลุ่มถนัด และมีความสามารถที่จะส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จ (ภาคผนวก ข)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาผลที่มีต่อการพัฒนาชุมชนเนื่องมาจากการรวมกลุ่มดื่มชา – กาแฟ ยามค่ำคืนของประชากรผู้ประกอบอาชีพมีรายได้ในเขตเทศบาลตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. สนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการกลุ่มของประชากรในเขตเทศบาลตำบลปากแพรก พัฒนากลุ่มโดยมีการจัดอบรม ให้ความรู้ ในรูปแบบต่างๆ โดยหน่วยงานของรัฐ เพื่อจะเป็นการถ่ายโยงความรู้ กระบวนการเรียนรู้ สร้างหรือทำความเข้าใจให้กลุ่มได้ตระหนักเห็นคุณค่าของกลุ่มอย่างชัดเจน
2. พัฒนากลุ่มโดยจัดหน่วยงานที่เป็นองค์กรหรือตัวแทนภาครัฐ รองรับความคิดเห็นที่กลุ่มนำเสนอในรูปแบบต่างๆ ที่กลุ่มมีข้อตกลงหรือข้อเสนอแนะ เพื่อจะเป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตย และยังเป็นการวางพื้นฐานกระบวนการประชาสังคม ให้มีคุณภาพ และยังเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมของความเป็นไทยด้านการรวมกลุ่มให้ดำรงสืบต่อไป
3. คัดสรร กลั่นกรองพิจารณาอบรางวัล หรือเกียรติบัตรจากกิจกรรมที่กลุ่มจัดดำเนินการและส่งผลไปยังการพัฒนาสังคม ในรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้ประชากรในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจ รักและต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมทุกรูปแบบ อันเป็นการแสดงศักยภาพของประชาชนและท้องถิ่น
4. ผลงานวิจัย เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการนำโครงสร้างกลุ่มเงื่อนไขการรวมกลุ่ม แนวความคิดของสมาชิกกลุ่มในการพัฒนาศักยภาพส่วนบุคคล ประสิทธิภาพของกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาชุมชนไปเป็นแบบอย่างในการกระจายองค์ความรู้ ความคิด แนวทางในการปฏิบัติในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในระดับพื้นฐานแก่ประชาชนในอำเภอทุ่งสง หรืออันจะเป็นการสร้างศักยภาพของประชากรในการรู้จักมีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบต่อท้องถิ่น และชุมชนที่อาศัยอยู่ หรือนำไปปรับคุณภาพของกลุ่มที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาดังโครงสร้าง ลักษณะ เงื่อนไข ของกลุ่มต่าง ๆ ที่ก่อตั้งอย่างเป็นรูปแบบ และไม่เป็นรูปแบบ เพื่อศึกษาค้นคว้าสนับสนุนผลงานวิจัย กลุ่มดื่มชา – กาแฟ ยามค่ำคืน ซึ่งถือว่าเป็นเพียงกลุ่มพื้นฐานเล็กๆ ในสังคม เพราะในเขตเทศบาลตำบลปากแพรกยังมีกลุ่มชมรมต่างๆ มีมากมายที่น่าทำการศึกษา

2. การเกิดปรากฏการณ์ทางสังคม การรวมกลุ่มดื่มชา – กาแฟ ยามค่ำคืนถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงค่านิยมของการรวมกลุ่มดื่มชา – กาแฟ จากตอนเช้า มาเป็นตอนกลางคืน และในปัจจุบันก็เริ่มมีปรากฏการณ์ที่นักศึกษา ระดับอนุปริญญาและปริญญา ของสถาบันการศึกษา ในท้องถิ่นรวมกลุ่มดื่มชา – กาแฟ หรือเครื่องดื่มร้อน – เย็น พร้อมด้วยอาหารที่จัดได้ว่าเป็นอาหารเข้าก่อนไปเรียนหนังสือ ซึ่งนำศึกษาและทำการวิจัยถึงวัตถุประสงค์ หรือโครงสร้างของกลุ่มและผลในการพัฒนาศักยภาพส่วนบุคคลของกลุ่มนักศึกษา